

پراکنش جغرافیایی گونه گیاهی *Sida rhombifolia* L. در استان گیلان

سمیه تکاسی[✉]، محمود بیدارلرد^۲

۱- بخش تحقیقات گیاه پزشکی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گیلان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

۲- بخش تحقیقات جنگل ها، مراتع و آبخیزداری، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گیلان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	گونه‌های بیگانه به دلیل رشد سریع، توان رقابتی بالا و سازگاری با شرایط متنوع محیطی، از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده تنوع زیستی محسوب می‌شوند. پژوهش حاضر با هدف بررسی پراکنش جغرافیایی گونه گیاهی <i>Sida rhombifolia</i> L. در استان گیلان انجام شد. در این مطالعه، ۴۰ نوبت بازدید میدانی در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ طی فصول رویشی این گیاه در ۱۳ شهرستان، شامل رودسر، املش، لنگرود، سیاهکل، لاهیجان، آستانه اشرفیه، رشت، شفت، فومن، صومعه‌سرا، رضوانشهر، تالش و آستارا انجام شد. زیستگاه‌های مورد بررسی عمدتاً باغ‌های چای، حاشیه جاده‌ها، حاشیه جنگل‌ها و اراضی رها شده بودند که به صورت تصادفی - منظم پایش شدند. مختصات جغرافیایی نقاط حضور این گیاه هرز با استفاده از دستگاه GPS ثبت و نقشه نقاط پراکنش با نرم‌افزار ArcGIS تهیه شد. نمونه‌های گیاهی جمع‌آوری شده بر اساس ویژگی‌های ریخت‌شناسی شناسایی شدند. نتایج نشان داد که گونه مورد بررسی در استان گیلان، <i>S. rhombifolia</i> است. این گونه مهاجم در ۱۰ شهرستان از مناطق پایش شده عمدتاً در حاشیه جاده‌های روستایی ثبت شد. در برخی شهرستان‌ها مانند رودسر، املش و فومن، حضور این گیاه در حاشیه باغ‌های چای نیز ثبت شد. تولید بذر فراوان و گستره حضور این گونه در بخش‌های وسیعی از استان گیلان، بیان‌گر سازگاری بالای این گونه مهاجم با شرایط اقلیمی منطقه است. بنابراین، پایش مستمر و برنامه‌ریزی مدیریتی به منظور کنترل گسترش احتمالی این گونه در اکوسیستم‌های مختلف استان ضروری به نظر می‌رسد. نتایج این پژوهش می‌تواند برای برنامه‌ریزی به موقع کنترل این گیاه مهاجم کمک کند.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۱۹	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۲/۱۳	
دسترسی آنلاین: ۱۴۰۵/۰۲/۲۷	
کلید واژه‌ها: تنوع زیستی، تهاجم زیستی، سامانه اطلاعات جغرافیایی، گیاه بیگانه، گیاه مهاجم	

Geographical distribution of *Sida rhombifolia* L. in Guilan Province

Somayeh Tokasi^{1✉}, Mahmoud Bidarlord²

- 1- Plant Protection Research Department, Gilan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Rasht, Iran
- 2- Forests and Rangelands Research Department, Gilan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Rasht, Iran

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received:
2025/08/10

Accepted:
2026/05/03

Available online:
2026/05/17

Keywords

Alien plant,
Biodiversity,
Biological
invasion, GIS,
Invasive plant

Abstract

Alien plant species, due to their rapid growth, highly competitive ability, and broad ecological adaptability, are considered significant threats to biodiversity. The present study aimed to investigate the *Sida rhombifolia* L. geographical distribution across Guilan Province. A total of 40 field surveys were carried out growing seasons during 2023-2024 in the counties of Rudsar, Amlash, Langrud, Siahkal, Lahijan, Astaneh-ye Ashrafiyeh, Rasht, Fuman, Someh Sara, Rezvanshahr, Talesh, and Astara. Tea gardens, road side, forest margins, and abandoned lands were surveyed using a random-systematic approach. Geographic coordinates of occurrence points were recorded using a handheld GPS device, and the distribution map was prepared using ArcGIS software. Collected specimens were identified based on morphological characteristics. The results confirmed the Guilan collected specimens as *Sida rhombifolia*. This species was recorded in 10 of the surveyed counties, predominantly along rural roadsides and margins of tea gardens in Rudsar, Amlash, and Fuman counties. Producing many seeds and the relatively wide distribution of this species indicates its high ecological adaptability to the climatic conditions of Guilan Province. Continuous monitoring and appropriate management strategies are recommended to prevent its potential expansion within regional ecosystems. The findings of this study can provide valuable support for planning and implementing effective management measures to control invasive plants in Guilan Province.